

VI.

Bratje so si sezidali hiše in začeli živeti vsak záse. Ko je prišel nekdaž Ivan s polja, napravil si je piva in povabil brata na obed. Brata pa nista prišla k Ivanu izgovarjajo se, da nista vajena kmetskega gostovanja. Tedaj pa pokliče in pogosti Ivan može in žene iz svoje vasi pije tudi sam, smeje se neprenehoma in gre potem na ulico gledet ples. Ko je prišel k plesalkam, velel jim je, naj ga počasté s kako pesmijo. Dal vam bodem nekaj, reče jim, česar še niste svoje življenje niste videle. Žene so se smejale in ga začele poveličevati. Ko so odpele, rekle so mu: kaj pa boš dal. Takoj prinesem, reče in vzeme sito in hiti v gozd. Babe pa so se smijale in govorile: kakšen norec. Nato so čisto pozabile nanj. Pa glej: Ivan leti nazaj in nese nekaj v situ.

Vam hočem dati? Le daj, reko ženske.

Ivan je zagrabil peščico zlata in je vrgel ženskam. Te pa so se počele trgati zánje, Moški so tudi prihiteli in jeden drugemu jemali. Jedno starko so skoro zadavili. Ivan se smeje.

Oh, vi brezumne ženske, skoro ste zadavili starko? Ne tiščite se tako, dam vam še več. Ivan je razdelil vse zlato, kar ga je imel v rešetu, pa ljudstvo še ni bilo zadovoljno in ga je še vedno prosilo. Ta pa jim odgovori, da jim še enkrat prinese. Sedaj pa plešite in pojte. Babe so zapele. Vaše pesmi niso lepe, pravi jim čez nekaj časa. Ktere pa so lepše, vprašajo ga one? Takoj vam pokažem. Šel je nagumno, prinesel snop, ga zmlatil, prazen snop pa postavil tako, da je klasje kvišku molélo. Nu, reče na to, ne bodi več snop, ampak vsaka slama bodi — vojak.

Snop se je razvezal, in vojaki so nastali iz slame in bobnali in trobentali. Ivan je zapovedal vojakom, naj zapojejo in šel ž njimi na cesto. Ljudstvo se je začudilo. Vojaki so odpeli, in Ivan jih peljal nazaj na gumno, prej pa prepovedal vsakomr iti ž njim. Potem je zopet spremenil vojake v snop in vrgel na kup. Potem je šel domov in se vlegel v konjski hlev k počitku.

Poučni in zabavni drobiž.

— Šolstvo Trsta in okolice. Te dni se je priobčilo vladno poročilo za leto 1896-97, iz katerega posnamemo to-le ter pripuščamo sodbo onim, ki imajo sveto dolžnost, da varujejo tudi slovensko mladino.

Minolega leta je bila v Trstu jedna c. kr. meščanska šola za dečke in jedna za deklice z nemškim poučnim jezikom. Mimo tega je vzdrževalo mesto dve meščanski šoli za deklice z italijanskim poučnim jezikom (via Nuova in via Giotto).

Ljudskih šol je bilo 38 in to za dečke 11, za deklice 12, mešovitih 15; vse so bile polnodnevne. Z italijanskim poučnim jezikom: 25, z nemškim: 2, s slovenskim: 11; med slednjimi je bila za dečke: 1, za deklice 1 in 9 mešovitih. Med italijanskimi šolami je bilo 12 četerorazrednih, 13 peterorazrednih, 8 šestrazrednih in 1 sedemrazredna. Med slovenskimi (v spodnji in zgornji okolici): 2 dvorazredni, 1 trirazredna, 8 četerorazrednih.

36 šolskih poslopij — pravi poročilo — bilo je v dobrem stanu.

Zasebnih ljud. šol je bilo: 6 z italijanskim, 2 z nemškim, 2 z italijanskim in nemškim, 1 z nemškim in francozskim, 3 s slovenskim (?!), 1 s srbsko-hrvaškim, 1 z grškim poučnim jezikom.

Ljudsko šolo je obiskovalo v mestu 6321 dečkov in 5787 deklic; v okolici: 1621 dečkov in 1586 deklic. Število onih otrok, ki bi bili dolžni, da obiskujejo šolo v okolici, je bilo: 2962 dečkov in 2616 deklic (od 6 do 12 leta) in 869 dečkov in 762 deklic (od 12 do 14 leta) (?!). Učiteljev je bilo 149; med temi je imelo spričevalo za meščanske šole: 21, za ljudske šole: 122 in spričevalo godnosti: 6. V c. kr. ljudski šoli je bilo 24 učiteljev; v okolici 27 (?!).

Učiteljic je bilo 177; med temi je imelo spričevalo za meščanske šole: 32, za ljudske šole: 138 in spričevalo godnosti: 7. V c. kr. ljudski šoli je bilo 16 učiteljic; v okolici 30 (?!).

Učiteljev veronauka je bilo 43; učiteljic ročnih del: 5 in posebnih učiteljev godbe in petja: 5.

Poučni jezik je bil v šolah, za katere skrbi v mestu mesto, oziroma magistrat, italijanski, na treh c. kr. šolah nemški, v okolici, razun v štirih pararelnih razredih ljudske šole v Rojanu in štirih pararelnih razredih ljudske šole v Škednji in dveh pararelnih razredih ljudske šole v Barkovljah: slovenski (?!). Na italijanskih mestnih šolah se je poučevala tudi nemščina (a vspeh, kakor pravi poročilo: bil je nepovoljen), na slovenskih šolah okolice italijanščina kakor obligatni, obvezni predmet.

V mestu je bil mimo tega viši licej za deklice, katerega je obiskovalo 224 gojenk.

Stroškov je bilo bajé za šolstvo 423.122 gl. 27 nč. Kakor dež. šolska oblast, — ker še do sedaj nimamo deželnega šolskega zakona (Landesschulgesetze nicht zu Stande gekommen sind) — je bilo c. kr. namestništvo v Trstu in kakor okrajna šolska oblast mestni magistrat. Krajnih šolskih svetov ni bilo.

Književnost.

— Pole s podobami za šolo in dom. Družba za razmnoževalno umetnost na Dunaju začne to jesen izdajati pole s podobami za šolo in dom. Že naslov kaže, da se veličansko in daljnogledno podjetje stavi na široko, poljudno podlogo in da hoče dvema koreninama našega kulturnega življenja dajati skromne, ali krepke hrane. Šoli naj bodo pole s podobami v prid, podajoč ji obilico nazornega gradiva v podobah iz vseh znanstvenih polj v sistemni obliki in umetni podobi, domu — kamor najdejo naravnost ali skozi šolo pot — ker imajo namen, v tesno zvezo združiti duševne interese mladine in atarine ter pri odrastlem rodu z nova poživiti mnogokrat praznujoče veselje do uka. Kakor hoče podjetje služiti umstveni omiki, hoče tudi igrati in tudi potihoma pripraviti tla za obče zdravo umetnostno čustvovanje in razumevanje, česar v naših časih tako pogosto pogrešamo.

Prva, letošnja vrsta obseza naslednjih 25 p l: št. 1. podoba Njegovega veličanstva cesarja Franca Jožefa I., risal K. Pochwalski. Svetopisemska zgodovina: št. 2. Prva človeka, št. 3. Rojstvo Kristusovo, št. 4. Hoja na Golgato. Pripovedke in legende: št. 5. Libuša, št. 6. Marijina legenga I. Bajke: št. 7. Janko in Metka, št. 8. Volk in sedmero mladih kozic. Zgodovina: št. 9. Rimsko pristanišče, št. 10. Germanska vas, št. 11. Huni I., št. 12. Romanski grad, št. 13. Štefan svetnik, prvi kralj ogrski, št. 14. Rudolf Habsburški, št. 15. Srednjeveške mesto, št. 16. Oblega mesta za časa tridesetletne vojske, št. 17. Turki oblegajo Dunaj (1683) I., št. 18. Cesarica Marija Terezija, št. 19. Mestno življenje za časa cesarja Franca I. Zemljepisje: št. 20. Dona a pri Dunaju, št. 21. Visoko go-